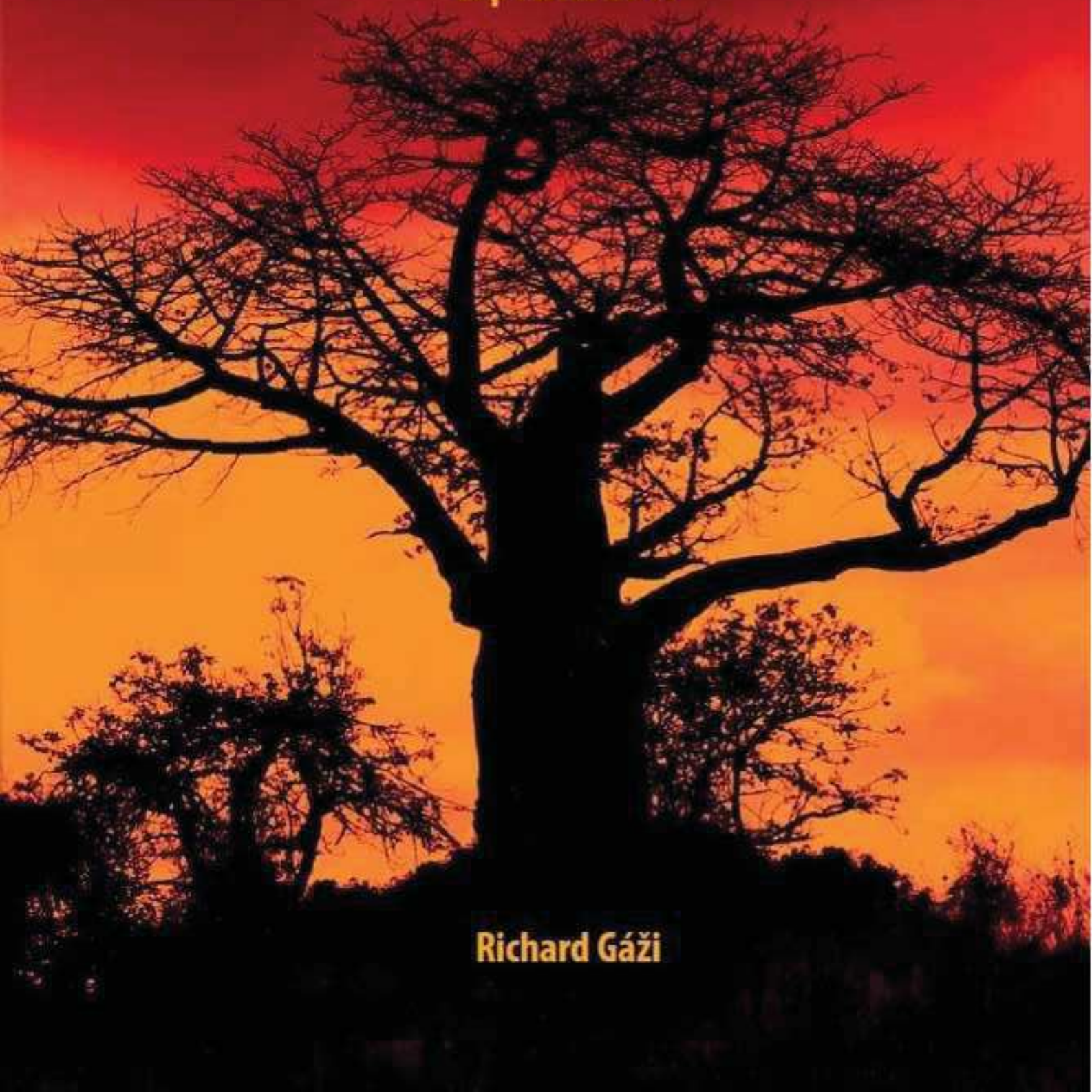

Ako som sa ocitol v Botswane

Expedícia 2017

Richard Gáži

Ako som sa ocitol v Botswane

Expedícia 2017

Richard Gáži

www.richardgazi.com

DEŇ SIEDMY

Ráno po raňajkách naskakujeme do áut a vyrážame. Kom-pou sa spolu s autami necháme previezť cez rieku a pokračujeme k vstupu do národného parku Makgadikgadi Pans. Máme naplánované dva okruhy. Väčší vonkajší a menší vnútorný. Začíname vonkajším. Brázdime prašné cesty na holých pláňach, sľepňame do slnkom zaliatej krajiny a rozvíreného prachu. Za celé doobedie sme videli len zopár zvierat. Niekoľko antilop a zebier z veľkej vzdialenosti, ale inak nič.

V Afrike je v národných parkoch a rezerváciách, kvôli bezpečnosti, zakázané vystupovať z auta, ba dokonca aj vystrkovať ruky z otvoreného okna. Ale čo spravíte, keď sa vám auto pokazí? Jeden Landrover odrazu vypovedal službu a zostal stáť. Čo teraz? Vystúpiť z auta sa nesmie. Naučení z civilizácie, automaticky siahame po telefóne. Lenže ako zavoláte pomoc, keď mobilný signál tu nemá pokrytie. Nepomáha ani zúfale ťukanie do obrazovky a dvíhanie telefónu nad hlavu. Nie je tu ani vlnka signálu. Juraj si spomína, že skauti predsa majú v aute kvôli bezpečnosti aj satelitný telefón. S nádejou sa obraciame na nich. No so sklonenými hlavami nám oznamujú, že síce majú, ale zakúpený je len paušál na SMS správy a aj tak telefón naposledy nefungoval (majiteľ áut chcel šetriť). Môžeme ešte skúsiť kričať. Jednotlivo alebo aj zborovo. Lenže v tejto širej planine nás sotva niekto bude počuť. Nanajvýš tak divá zver. A privolať dravcov práve nechceme. Ich formu pomoci by sme asi dostatočne neoceníli. Nie je teda riešenie. A tak všetci vystupujeme z áut. Tí, čo sa rozumejú do áut, sa snažia zistiť príčinu a odstrániť poruchu. Ostatní robíme hluk a dojem veľkej nebojácnej skupiny, pre prípad, že by si nejaký predátor robil chute na osamelých opravárov. Pohybujeme sa po okolí v blízkosti áut a sledujeme okolie. Martin sa zrazu vracia od nejakého krovia a čosi drží v ruke. Na tvári má spokojný výraz a mieri k nám. Keď príde bližšie vidíme, že drží za chvost zdochnutú opicu. Uvažujem, či očakáva, že sa zdržíme aj na večeru. A či toto plánuje na večeru pre nás alebo pre prípadných predátorov ako predjedlo. Kto vie, či by bola lepšia ako tie vysypané cestoviny pomiešané s tunajším pieskom. Našťastie opravárom sa podarilo odhaliť príčinu poruchy. Problém je nakoniec „len“ v kontakte na baterke. Narýchlo to opravujú použitím alumíniového papierika z cigariet a môžeme pokračovať. A potom, že fajčenie škodí

Kompa cez rieku v mestečku Kumaga.

V rezerváciách a národných parkoch je možné vidieť širé pláne a dlhé nekonečné cesty.

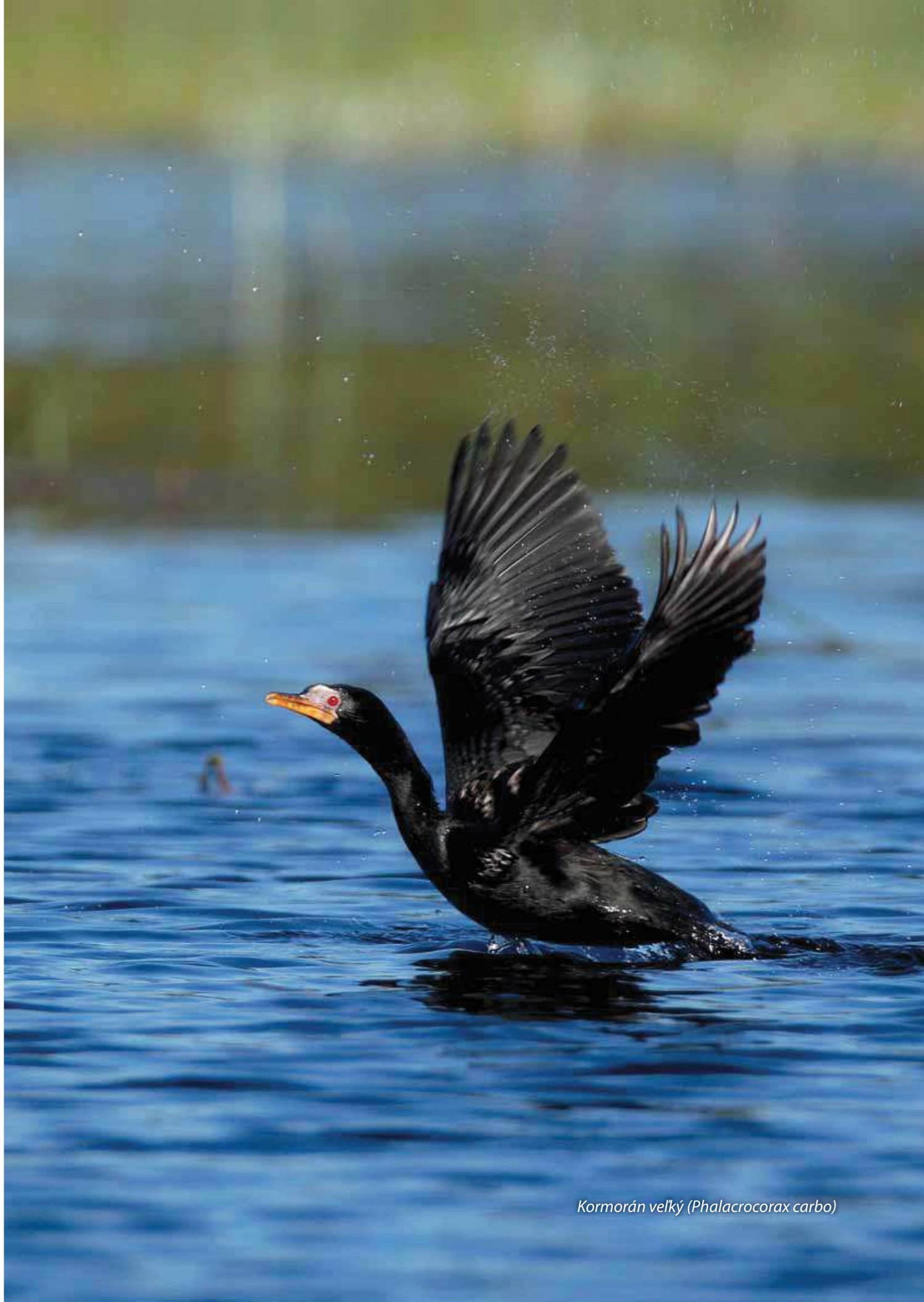
Fotografi opravujú auto.

V parku sme zostali, kým slnko nezačalo zapadať a postupne slabnúť. Búrka nás nakoniec vôbec nezachytila. Cestou späť však v parku prechádzame cez miesta so zmáčanými cestami a s veľkými mlákami. Zjavne tu bol riadny lejak. Do západnej časti sa napriek tomu nedostal. Vyšli sme z parku. Po ceste sa zastavujeme v miestnych obchodoch a kupujeme si ešte nejaké potraviny. Medzitým slnko celkom zašlo. Kým sa konečne blížime ku kempu, na krajinu padla tma. Prašná príjazdová cesta je teraz celkom rozmočená. Prach sa premenil na hrubú vrstvu blata. Na ceste sú vyjazdené hlboké koľaje od ťažkých off-roadových áut. Po takejto ceste by sa šlo zle aj za denného svetla, nieto ešte v tejto tme bez okolitého osvetlenia. Po niekoľko sto metroch od poslednej asfaltovej cesty prichádzame k zapadnutému autu. Je to nízky sedan s manželským párom z Japonska. Kolesá auta sú zaborené do blata až po podvozok. Auto je silne zafrkané blatom od prešmykujúcich sa kolies. Manželka so zúfalstvom v očiach a s mobilom v ruke pobehuje okolo auta. Vyzerá bezradná. Prudko gestikuluje a niečo nesúrodno hovorí. Jej muž sedí na sedadle vodiča, má vytreštené oči a neurčitý úsmev. Vôbec sa nehýbe. Mám pocit, že ani nežmurká. Znovito zvierá volant a naivne dúfa, že sa mu toto celé iba sníva a že to celé nejako pominie samo. Blokujú cestu. Obísť ich je zaberák. Vyhrabať sa z hlbokých koľají, prejsť vysokou trávou a opäť sa vrátiť do koľají dáva zabrať aj našim autám. Opäť sa potvrdila nutnosť terénnych áut v tomto prostredí. S autom s nízkym podvozkom tu nemohli mať šancu. Obišli sme ich a zastavujeme. Vystupujeme z áut a skúmame, či im dokážeme nejakú pomôcť. Pýtame sa ich či ich máme niekam odtiahnuť, hoci v tomto blate by to mohol byť problém aj pre nás. Našťastie sa však k nim už z hlavnej cesty blíži nejaký miestny dobrodinec s odťahovým autom. Chudobní ľudia sú prívetiví a vždy ochotní pomôcť. A tiež si nenechajú ujst žiadnu príležitosť trochu si zarobiť. Tak už len upokojujeme vonku stojacu manželku a utvrdzujeme ju, že už čoskoro budú v poriadku. Stále vyzerá vystrašená. Mávame na rozlúčku jej manželovi. Nezabudnem na ten jeho výraz v tvári. Ako neverí tomu, čo sa im práve prihodilo, ako presvedča sám seba, že on tu vlastne ani nie je, ako dúfa, že táto „nepatrná“ prekážka o chvíľu sama zmizne, že im sa toto predsa nemohlo stať. Na tvári mu však vidno, ako niekde hlboko v jeho vnútri už nezadržateľne rastie záchvat paniky, ktorý sa on snaží skryť pod nepresvedčivý úsmev. Má šťastie, že necestuje sám.

Návrat do kempu nás nepotešil. V rannom zhone sme pred odchodom zabudli zatvoriť stany. Výdatný lejak nám zalial stany a veci v nich nám namokli. Dvíhame, prevraciame stany a vylievame z nich vodu.

V obklúčení stádom byvolov.

Kormorán velký (Phalacrocorax carbo)

Jakana modročelá (Actophilornis africanus)

Vedúca slonica vedie stádo na druhý breh.

DEŇ JEDENÁSTY

Rozhodli sme sa preskúmať park z druhej strany. Štartujeme hneď zrána a po asfaltovej ceste pozdĺž parku mierime na jeho opačný koniec. Je ešte šero, krátko po šiestej hodine. Všade je ešte klud. Nikde nevidno žiadne autá. Pri ceste odrazu zbadáme pohyb. Spomaľujeme a zvedavo pozeráme, čo to je. Stretli sme svorku psov hyenovitých. Sú práve na love. Je to vzácny druh. Je ich vídať zriedkavo. Dokonca sa organizujú špeciálne expedície na ich pozorovanie. A my máme hneď zrána takéto šťastie. Rýchlo zastavujeme autá a opatrne z nich vystupujeme. Držíme sa tesne pri dverách, aby sme mohli rýchlo

naskákať dovnútra, keby náhodou chceli zaútočiť. Prechádzajú okolo nás po briedku vedľa cesty, na druhej strane auta. Stále nás pozorujú. Stojím pri aute, fotím ponad kapotu. Snažíme sa hýbať čo najmenej, aby sme ich nevyprovokovali. Chceme urobiť čo najviac fotiek. Ďalšiu takúto príležitosť už asi mať nebudeme. Fotím časti svorky, aj jedince samostatne. Snažím sa urobiť pekné fotky. Rýchlo kontrolujem urobené snímky a hľadám ďalšie možné zábery. Odrazu akoby som cítil, že sa na mňa zozadu niekto pozerá. Je to taký ten nepríjemný pocit, že niekto za vami je. Obzriem sa. Pár metrov odo mňa sa po ceste plíži jeden zo psov. Pozerá na mňa, hlavu ma prikrčenú, nohami opatrne našlapuje a potichu sa približuje. Uvedomujem si ohrozenie. Teraz nemôžem ukázať žiaden strach a musím pôsobiť sebaisto a odhodlane. Otáčam sa celým telom k nemu a uprene naňho pozerám. Pozorujem ho s fotoaparátom a veľkým objektívom na rukách. Je mi jasné, že teraz sa mu už nemôžem obrátiť chrbtom. Stojím tam nehybne, snažím sa vypínať telo čo najviac, aby som vyzeral veľký a hrozivý. Chvíľu takto stojíme a pozeráme jeden na druhého. Pokúšam sa tváriť čo najviac nahnevane. Som napätý a v strehu. Netuším, či sa pokúsi zaútočiť. Dvere auta sú blízko. Na kľučku auta ale teraz nemôžem pozrieť a ani ju začať hľadať rukou. Mohol by to byť preňho podnet na útok. Ak by zaútočil, celá svorka by bola v okamihu tu. Stojím nehybne a čakám, čo sa bude diať. Cítim nervozitu, ale viem, že teraz nesmiem uhnúť ani o piad'. Pes stojí a čaká. Pozerá na mňa. Váha. Odhaduje ma ako protivníka. Zvažuje, či sa odváži zaútočiť. Spomeniem si na ostatných. Všetci sú otočení chrbtom. Ak sa rozhodne zaútočiť, musím všetkých varovať, aby sa stihli skryť v autách. Zdvíha prednú nohu a rozhoduje sa. Odrazu sa pomaly pohne. Sledujem každý jeho pohyb. Prechádza okolo mňa. Oči stále upreté na mňa. Za chrbtom mám auto. V prípade útoku skočím rýchlo dnu. Pomaly kráča popred mňa a pokračuje ďalej.

Zakrádajúci sa pes hyenovitý.

Dospělé levice na ceste.

Siluety žiráf, čnejúce nad krajinou, po západe slnka.